

DUURZAME ONTWIKKELING ALS GLOBAAL SCHOOLPROJECT

Gemeentelijke basisschool DE KRIEK

BOUWEN AAN DE TOEKOMST IN EEN DUURZAME SCHOOL

Hoewel het MOS-dossier dat De Kriek indiende, leest als een sprookje met heldere teksten en duidelijke foto's, is het toch de realiteit. Ze slagen er met glans in om zowel op vlak van eco-beheer als op educatief vlak hun aandacht voor afval, water, energie, mobiliteit en natuur concreet te maken.

WAT EN WAAROM?

Van bij de opstart van de school in 2011 was het duidelijk dat dit een duurzame school moest worden. Het schoolteam werkte zeer bewust aan een krachtige visie waarin aandacht voor mens en milieu een belangrijk aandachtspunt vormden. Vanaf de eerste schooldag werd er zo al ingezet op afvalpreventie. Andere thema's kregen stap voor stap ook meer aandacht.

Wat gebeurt er op vlak van eco-beheer?

Afval en materiaalgebruik

Alle kinderen krijgen de eerste dag een gratis brooddoos, drinken gebeurt uit herbruikbare bekertjes en wegwerpverpakking is niet toegestaan.

Tussendoortjes kunnen via een fruit -of koekabonnement. Ook dit is dus afvalarm. Er wordt hierover duidelijk gecommuniceerd

Aan tafel wordt er niets verspild!

Nieuw: Duurzame Brede school

'We vinden het heel belangrijk om duurzaamheid en respect voor de natuur over te brengen op al onze kinderen en willen ook dat onze school dit ademt'.

De volgende stap in het succesverhaal is de oprichting van de "Duurzame Brede school de Kriek". Samen met een seniorentehuis en een Buurtwerking wil "de Kriek" aan de slag rond moestuinen. Praktisch geeft deze samenwerking meer ruimte voor het beheer van de tuintjes maar geeft het ook letterlijk extra plaats: de moestuintjes kunnen aangelegd worden op het terrein van de senioren, op de straat, ... Daarnaast geven de buurtverankering en de intergenerationele aspecten extra zuurstof aan het idee van een duurzame groene school. Als leerkanalen komen er naast het verzorgen van de tuintjes ook thema's als duurzame voeding aan bod. Het concept van de Brede school maakt het mogelijk dat het coördinatiewerk grotendeels buiten het eigen team kan opgevangen worden. Het ziet er naar uit dat de Kriek aan een mooi extra hoofdstuk kan beginnen.

naar de ouders : mondeling bij de inschrijving en ook via het schoolreglement.

Op vlak van papierbesparing besteedt de school veel aandacht aan recto-verso afdrucken/kopiëren en aan hergebruik van papier (vb. door het te lamineren voor bepaalde toepassingen).

In de onthaalklas recupereerde men aanvankelijk de nog droge wegwerpluiers (op naam van de kleuter) voor het volgende dutje. Bij een volgende stap zijn dan herbruikbare luiers geïntroduceerd.

Ook op schoolfeesten denkt men aan hergebruik: zo zijn er stoffen tafellakens gemaakt met de kinderen in samenwerking met de ouders in het kader van 'verbondenheid'. Drink wordt uit glazen flessen met statiegeld geschonken. Het weinige afval dat er toch nog is, wordt nauwlettend gesorteerd. **En hier verdient de school nog eens een extra pluim:**

de poetsvrouw wordt mee betrokken bij het afvalbeheer en let dus ook op het sorteren bij het ledigen van de afvalbakjes. Het GFT-afval wordt ter plaatse gecomposteerd in een groot compostvat en wormenbakken.

De zorg voor het grondstoffenverbruik trekt de school ook door naar de klas en speelplaatsinrichting. In alle klassen en ook buiten wordt voor de inrichting gewerkt met hout en andere natuurlijke materialen. De kinderen maken zelf buitenspeelgoed met afvalmateriaal en herstellen het zelf wanneer ze het stuk doen. Zowel kinderen als leerkrachten worden sterk betrokken bij de ontwerpen van hun ruimtes. Door rekening te houden met de maten en de verplaatsbaarheid zijn alle meubelen herbruikbaar voor de toekomstige nieuwe klassen.

Onder het motto vele partners maken ons sterker:

De school werkt samen met: Leefmilieu Brussel, Plant en Houtgoed, ABC, buurtcomité, Rusthuis Susanna-Maria, NME Brussel, GoodPlanet, MOS, Cyclo,...

Rationeel watergebruik

Automatische kranen zorgen ervoor dat met één beweging de drinkbeker wordt gevuld en de waterstroom vervolgens stopt. Op de toiletten is er een spaartoets voorzien.

Rationeel energiegebruik

Men let op lichten en verwarming. In het schooljaar 2014-2015 stapt de school in een project rond rationeel energiegebruik van de gemeente Schaarbeek en zal zo weer enkele stappen kunnen zetten rond het energithema.

Duurzame mobiliteit

Alle schooluitstappen gebeuren met het openbaar vervoer of te voet en vanaf begin 2013 werkt de school ook aan een schoolvervoersplan. De fietsen van ouders en kinderen worden nagekeken. En voor het schoolfeest dat volledig in het teken van duurzame mobiliteit staat, wordt iedereen aangemoedigd om te voet of met de fiets te komen, de straat wordt verkeersvrij gemaakt, er is een actie rond fluovesten, ...

Biodiversiteit

Op de speelplaats wordt ruimte voorzien voor een groen plekje natuur. Een insectenhotel is al gepland. Verder zijn er geregeld leer- en speelactiviteiten in een naburig park. Vier schooljaren lang zal er gewerkt worden rond de 'vier elementen' met heel wat verbanden met natuur én milieu.

Dit mooie palmares heeft de school kunnen realiseren dankzij aandacht voor interne en externe communicatie en doordacht inzetten van leertijd rond natuur en milieu.

Communicatie: essentieel om het project te laten slagen

- ✓ Op de website is er een plaats voor MOS-nieuws en -realisaties.
- ✓ In de schoolvisie werd duurzaamheid vermeld onder de noemer 'We bouwen aan de toekomst'. In het pedagogisch project verwoordt men het als volgt: 'We hebben aandacht voor de leefomgeving en het milieu. Duurzaam en bewust omgaan met natuur, mobiliteit, energie, water en afval vinden we belangrijk.'
- ✓ In de gebouwen zijn de thema's ook zichtbaar. Voor de tussendoortjes is er bv. een beeldaffiche in groen voor wat is toegelaten en een rode voor de te vermijden dingen. Zo is het voor de bezoeker meteen duidelijk wat er leeft in de school.

Wat leren de kinderen?

Een duurzaam beheer van de school is één ding. Leerlingen (en ouders) erbij betrekken en dus leeransen rond duurzaamheid scheppen, is iets anders. De school vervult alvast zeer sterk zijn voorbeeldfunctie voor wat de educatie inhoudt.

Voor alle thema's zijn er ook linken met het leerplan. Hiervoor heeft de school bijzondere aandacht. Zo zijn er verbanden met lesthema's zoals gezondheid en veiligheid en is muzische verwerking een bijkomende sterkte. Alles wordt zorgvuldig voorbereid en opgebouwd zodat alle nieuwe stappen ook meteen aandacht krijgen tijdens leeractiviteiten. Er is steeds aandacht voor kennis, vaardigheden en houding. Verankering gebeurt via de leefregels.

Om tot effectieve gedragsverandering te komen geeft de school zelf het goede voorbeeld (vb. fruitabonnement), voorziet ze mogelijkheden voor duurzaam gedrag (vb. fruitabonnement en sorteerbakjes), zijn er acties met de hele school om samen engagement op te nemen (vb. samen groenafval composteren, de poetsvrouw en de ouders betrekken) en wordt iedereen aangemoedigd om duurzaam gedrag te stellen (vb. bevestiging door de leerkrachten).

Dankzij de schoolcompost is het organisch afval (goed gesorteerd) niet langer afval, maar een bruikbare bemestingsstof.

Enkele voorbeeldjes van het betrekken van de kinderen:

- ✓ Samen met de 'Havik-handpop die alles ziet' wordt er toegezien op het correct sorteren. Zo ontdekken de kinderen bovendien dat er veel afval is van groenten en fruit en dat hiervoor oplossingen moeten gezocht worden. Bij de opstart van de composthoop worden uiteindelijk alle kinderen betrokken. Ze leren over composteren en gaan zelf de groene bakjes ledigen.
- ✓ Het gebruik van de spaartoets op de toiletten wordt zorgvuldig toegelicht aan de kinderen. Er wordt ook op toegezien tot de kinderen het correct toepassen (inoefenen van goed gedrag).
- ✓ Voor het sorteren wordt er gewerkt via de leefregel van de groepjes en de kinderen versieren zelf de sorteerbakjes met hun klasfoto en met foto's van wat er in mag.
- ✓ Op de speelplaats zijn elementen voorzien waarmee het leerkrachtenteam aan de slag kan zoals een compostzone, wormenbakken, insectenhôtels, regenwaterrecuperatiesystemen, groenten en kruidenbakken, afvalstraatje, opbergruimten,... Spelen en leren wordt door deze leuke elementen op een spontane manier gecombineerd.
- ✓ Vanaf het schooljaar 2013-2014 wordt er gewerkt rond 'de vier elementen'. Het element 'aarde' kwam eerst aan bod.

INFO SCHOOL

- Gemeentelijk Onderwijs De Kriek, Rogierlaan 214 en Grote bosstraat 76, 1030 Schaarbeek
- Directeur: Tineke Debuyst
- Treksters: Cindy Colin (MOS –verantwoordelijke) en Charlotte Vaes (De Kriek Duurzame Brede school)
- Contact: 02/ 215 09 05
- <http://www.gemeenteschooldekriek.be/>

Aantal leerlingen:

Lagere school: 50 (t.e.m. 3 lj in 2013-2014) en Kleuters: 80 (4 klassen)